Pélé Yoets

Haggada - Hé

זו אחת מהדברים המועילים דרך סגלה לכלא פשע ולהתם חטאת, כשהחכם יושב ודורש בדברי הגדה ואומר קדיש ועונין אחריו אמן יהא שמה רבא, הקדוש ברוך הוא מוחל עוונותיהם של ישראל, כך אמרו רבותינו ז''ל (שבת קיט, ב) ובודאי שזהו אם יקדים להתחרט על העבר ויקבל עליו להשתדל שלא ישוב עוד לכסלה לעשות רשע גם ה' נושא עון ועובר על פשע. ואף גם זאת צריך שיהא שומע הדרשה בחבה ועונה אמן יהא שמה רבא בכונה אז עושה נחת רוח גדול ליוצרו, שהרי אמרו רבותינו ז''ל (סוטה מט) דעלמא קימא אקדישא דאגדתא. ואף שאין אתנו יודע לכון מעשה ידינו כוננה עלינו וגם ה' יתן הטוב ויצוה מחילה. ועל כן נהגו בכל תפוצות ישראל לומר אחר כל למוד תורה שבעל פה רבי חנניה בן עקשיא וכו', שהוא הגדה, כדי לומר קדיש על מלתא דאגדתא:
והנה נקרא אגדתא על שהוא מושך לבו של אדם, והוא מלשון נגד ונפק מן קֻדמוהי (דניאל ז י). וכל דברי הגדה הם מלאים התעוררות ליראה ולאהבה את ה'. צא ולמד מהגדה זו שאומר (מכות כג, ב) שרצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות. זו אהבה גדולה וטובה גדולה שאין כמוה, וכן כל מלי דאגדתא ימצא האדם ללמד מהם מוסר ויראת ה', כי יתן האדם את רוחו אליהן. ואף באגדות התמוהות שכבר הודיעונו רבותינו המפרשים שהפשט מהם יפשט רק כונו בהם רבותינו ז''ל לרמז הרומז על האר''ש מלבד שצפון בהן סתרי תורה והגדות הן הן סודות, וכבר אזהרה שמענו שלא ללמד ושלא להגיד אגדה תמוהה בפני עם הארץ שיסבר שהיא

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

כפשוטה ויבוא להלעיג על דברי רבותינו ז''ל, חס ושלום, ומה טוב כשילמד דברי הגדה בפני המון עם שיגיד להם גם כן המוסר היוצא ממנה, כי לא כל אדם שם על לב להבין דבר מתוך דבר: ובפרט בקריאת ההגדה בליל פסח שהיא מצוה דאוריתא דכתיב (שמות יג ח) והגדת לבנך. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח. ועקר המצוה לספר לבניו ואשתו מעשי ה' בפרטי פרטות ולהרבות להגיד שבחו של מקום ועצם יכלתו והשגחתו פרטית וגדל אהבתו וחבתו וחמלתו וכמה מעלות טובות למקום עלינו ושעל כן חובה מטלת עלינו ליראה ולאהבה את השם ולעבדו עבודה שלמה זה כל פרי ההגדה:
ומאחר שכל דברי רבותינו ז''ל באו במספר במשקל וטמון בהם צפוני סודות, לכן ראוי לכל אדם לקרות ככל בבא תחלה בלשון הקדש ואחר כך יפרשנה לבני ביתו, ויכון שבל תבה תעלה למעלה ויתקנו הדברים בשרשן במקום עליון. והפליגו בזהר הקדוש בשבח המגיע למספר ביציאת מצרים, וחדי בההוא ספורא כמה נחת רוח עושה לפני אבינו שבשמים וגמולו ישלם לו. וכבר נדפס זה המאמר של הזהר הקדוש פרשת בא בסדורים, וראוי לתן לב להתעורר בשמחה לחשב מעמק, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שכל כך אהבה וחבה יתרה נודעת לנו מאבינו רוענו מלך רם ונשא אשר לגדלתו אין חקר, ובמאי דקמן חבה יתרה נודעת לנו אשר קדשנו במצותיו, וצונו לספר בנסים שעשה עמנו וזכר עשה לנפלאותיו, וצונו לאכל מצה ומרור וכו', וכל דבר ודבר וכל דבור ודבור ובפרט השמחה שלנו עושה פרי למעלה ועושה נחת רוח ליוצרנו, ובונה בשמים עליותיו על ידנו מה שאין יד שכלנו מגעת, רק אנחנו יודעים שמעשה ידינו כוננה עלינו והקדוש ברוך הוא קובע לנו שכר טוב על כל זה. היש חך מתוק מזה, אשרינו מה טוב חלקנו אי אפשר שלא לשמח. ונהי שהכל לפי מעשיו של אדם ולפי זכות נשמתו כך תתעורר נשמתו לאהבה ולשמחה, אבל חיובא רמיא עלן לטרח במחשבות ובהתעוררות חיצון לעורר את האהבה

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

ואת השמחה בין רב למעט כאשר תשיג ידינו, ה' יהיה עזר לנו כי הבא לטהר מסיעין אותו מן השמים (שבת קד א). (ונכתב עוד בזה בערך ''פסח''):
וכבר מלתי אמורה שלכל דבר צריך הכנה מקדם וזהירות מביאה לידי זריזות (ע''ז כ ב), כן בדבר הזה צריך להקדים לעשות הכנה שלא יהא רעב ולא יהא מטמטם בשנה, ואפלו הבכורות שמתענים בערב פסח וקשה עליהם מחמת התענית להאריך בהגדה ואי אפשר כל כך לשמח מחמת חלשת הלב, על כל פנים השעה צריכה להתחזק ברב עז ותעצומות וכל אשר בכחו לעשות יעשה, וישתה קאו''י ומרק טוב קדם קריאת ההגדה ויקדים לישן ביום אם יוכל:
וגם הנשים צריכות להתחזק ברב עז ותעצומות לעמד על עמדן לשמע כל קריאת ההגדה כתקונה ולקים כל מצוות הנוהגות בזאת הלילה כתקונן, כי גם הן חיבות בכל כאנשים, ולא תעמד באמצע קריאת ההגדה להכין המאכל, שעברה היא בידה, לכן תכין הכל מקדם ותהיינה אזניה קשובות לכל דברי ההגדה בחבה, ואם היא מתנמנמת מחמת שהיא עיפה ויגעה יעוררנה בעלה ותדחק עצמה ברחיצת פנים וכדומה כדי שלא לאבד טובה הרבה, ולפם צערא אגרא (אבות סופ''ה). ולא טוב עושים רבים מהמון העם שמקצרים הרבה בקריאת ההגדה בליל ראשון של פסח, הרצים יצאו דחופים ומניחים להאריך בליל שני, כי עקר מצות [ספור] יציאת מצרים אינו אלא בליל ראשון כידוע וליל שני אינו אלא מדבריהם משום מנהג אבותינו בידינו, ואף כי הדברים עתיקים ויש חיוב גמור מכל מקום עקר מצוה דאוריתא הוא בליל ראשון, לכן צריך להתחזק ולעשות עקר להאריך ביותר בליל ראשון, החלש יאמר גבור אני לקים דבר בעתו מה טוב וה' יתן הטוב:

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions